

प.पू. आचार्य पं.किशोरजी व्यास कृत स्वस्तिवाचन

वैद्य श्री. श्री. पु. हिल्लेकर यांनी हनुमान चालिसा आणि मारुती स्तोत्र या वीर बजरंगबलीच्या सामर्थ्याचे वर्णन असणाऱ्या हिंदी व मराठी कवनांचा संस्कृतमध्ये अनुवाद करून एक फार मोठे वाङ्मय कार्य केले आहे. इतकेच नव्हे तर यामुळे हिंदी व मराठी भाषेची जननी संस्कृत असल्यामुळे एक सुंदर समन्वय साधला आहे. तसेच हिंदीतील महान कवी श्री गोस्वामी तुलसीदास आणि मराठी भाषानिपुण श्री समर्थ रामदास स्वामी या दोन हनुमान-भक्तांच्या विचारांमधील साधर्म्य प्रकट केले आहे. दोन्ही संत आपापल्यापरीने श्रेष्ठ आहेत हे निर्विवादपणे खरे असले तरी दोघांच्या कल्पनाचातुर्य आणि शब्दसामर्थ्याचा परिचय यामुळे वाचकांना घडणार असून अभ्यासकांना विषय आकलनासाठी एक साधन ठरणार आहे. भाषा आणि शब्द यांच्या मर्यादा, अर्थ प्रसवण्याची परंपरा या गोष्टी लक्षात घेता श्री. हिल्लेकर यांनी आपल्या अनुवादातून कुठेही अर्थाची शब्दाच्या माध्यमातून ओढाताण केलेली दिसत नाही. हनुमान चालिसा आणि मारुतिस्तोत्र या दोनही कवनांचा उद्देश समान असला तरी हिंदीभाषिकांसाठी श्री गोस्वामी तुलसीदास यांनी मारुतीच्या कर्तृत्वाचा परिचय करून देत 'संकट कटै मिटै सब पीरा' से ठामपणे सांगितले आहे तर समर्थ रामदास आपल्या स्तोत्रातून 'भूत प्रेत समंधादि रोगव्याधि समस्तही नासती' असा पक्का विश्वास आपल्या भक्तांना देत आहेत. श्री. हिल्लेकर यांनी अनुवाद करतांना ताल, नाद आणि लय कायम राखून शब्दांची रचना व निवड केली आहे. साहजिकच काव्यात गेयता साधली आहे. दोन्ही काव्यांचा तौलनिक अभ्यास करणाऱ्यांना श्री. हिल्लेकर यांनी केलेल्या अनुवादामुळे सुलभता लाभली आहे. या संपूर्ण काव्यांतून त्यांचे भाषेवरील प्रभुत्व आणि विषय आकलनाचे सामर्थ्य प्रकर्षाने आढळून येते. त्यामुळेच दोन्ही अनुवाद मूळकाव्यनिर्मितीसमान जाणवतात.

संस्कृत ही देवभाषा असल्यामुळे या संस्कृत अनुवादाच्या निमित्ताने वैद्य हिल्लेकर यांनी देवकार्यच केले आहे. या साहित्यसेवेबद्दल श्री. हिल्लेकर अभिनंदनास पात्र आहेत. त्यांच्या या साहित्य सेवेतून अनेकांना प्रेरणा मिळेल असा विश्वास वाटतो. इति.

'धर्मश्री', पुणे

गणराज्यदिन

दि. २६/०१/२००१

शुभाकांक्षी

किशोर व्यास